

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lutego 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.

na podstawie art. 15zx ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.) w związku z art. 83 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późn. zm.), zobowiązał M. G. do zwrotu różnicy nienależnie pobranego świadczenia postojowego wypłaconego w dniu 9 czerwca 2020 r. w kwocie 567,15 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, naliczonymi od 1 lipca 2020 r. do dnia zwrotu. W uzasadnieniu decyzji podniesiono, iż płatnik składek (...) złożył za M. G. w dniu 28 maja 2020 r. wniosek (...) o wypłatę świadczenia postojowego, w którym wykazał miesięczny przychód wynikający z umowy w kwocie 1512,85 zł i przychód osiągnięty w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku w kwocie 1512,85 zł. i na podstawie tych danych wypłacono wnioskodawcy świadczenie postojowe w kwocie 2080 zł. Organ rentowy wskazał, że w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego z płatnikiem ustalono, że przychód osiągnięty w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku wyniósł 358,70 zł, w związku z czym wyniku tej korekty należne dla M. G. świadczenie wynosi 1512,85 zł i dlatego różnica między świadczeniem wypłaconym a należnym podlega zwrotowi. /decyzja k.7-8 akt ZUS/

M. G. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i zwolnienie z obowiązku zwrotu spornej kwoty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu odwołania podniósł, że co prawda organ rentowy nie wskazał, z jakiego powodu przyjął, że płatnik wskazał nieodpowiedni przychód, to zdaniem wnioskodawcy przyczyną jest niewłaściwe przyjęcie przez organ rentowy daty, w jakiej został złożony wniosek. W ocenie ubezpieczonego datą złożenia wniosku przez osobę uprawnioną jest data jego złożenia u zleceniodawcy jako pośrednika, przekazanie wniosku do ZUS przez zleceniodawcę ma już wyłącznie charakter formalno – techniczny. /odwołanie k. 3-7/

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. Ponadto podniósł, iż w związku z tym, że wniosek został złożony przez płatnika w dniu 28 maja 2020 r, winien być wzięty pod uwagę przychód z miesiąca kwietnia ustalony przez organ w postępowaniu wyjaśniającym w kwocie 358,70 zł, a nie z marca wskazany we wniosku w kwocie 1512,85 zł, zatem pobrane świadczenie było w części nienależne. /odpowiedź na odwołanie k. 8/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością byli związani umową zlecenia w okresie od 4 lutego 2020 roku do 3 maja 2020 roku. /umowa zlecenie k. 3-4/

Przychód wnioskodawcy z tytułu wskazanej umowy zlecenia za marzec 2020 roku wyniósł 1512,85 zł, a za kwiecień 2020 roku - 358,70 zł. /okoliczność bezsporna/

W dniu 30 kwietnia 2020 roku M. G. złożył wniosek o świadczenie postojowe w związku z przeciwdziałaniem skutkom wywołanym C. -19 dla umów cywilnoprawnych, w którym wskazano, że łączyła go z płatnikiem - (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością umowa zlecenie z dnia 4 lutego 2020 roku oraz że nastąpiło ograniczenie jej wykonywania, a miesięczny przychód, który wynika z umowy to 1512,85 zł, przychód osiągnięty w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku wyniósł 1512,85 zł. Ubezpieczony oświadczył zleceniodawcy, że nie podlega ubezpieczeniu z innego tytułu, wysokość uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku wynosi 0 zł. /wniosek – k. 5-6 akt ZUS /

Wniosek ten został złożony przez płatnika do ZUS w dniu 28 maja 2020 roku. /okoliczność bezsporna wniosek – k. 5-6 akt ZUS /

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie niespornych w sprawie dowodów w postaci dokumentów załączonych do akt sprawy.

Wobec braku zgłoszenia przez strony konieczności przeprowadzenia rozprawy ani jakichkolwiek dowodów, których przeprowadzenie wymagałoby jej wyznaczenia, uznając, że sporne zagadnienie dotyczy oceny stanu prawnego, a nie faktycznego, Sąd skierował sprawę na posiedzenie niejawne na podstawie art.148¹ k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, odwołanie jest zasadne.

Prawo do świadczenia postojowego wynika z ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1842)

Świadczenie to przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia (...)19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności odpowiednio przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą albo przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna w rozumieniu art. 15zq ust. 1 pkt 2 i ust. 3 cytowanej ustawy.

Zgodnie z art. 15zq ust. 1 pkt 2 tej ustawy, osobie wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło przysługuje świadczenie postojowe.

W myśl art. 15zq ust. 5 ustawy osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje, jeżeli:

- 1) umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 kwietnia 2020 r.
- 2) przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;
- 3) nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.

Zgodnie z art. 15 zs ustawy ustalenie prawa do świadczenia postojowego następuje na wniosek osoby, o której mowa w art. 15zq ust. 1, zwanej dalej "osobą uprawnioną", składany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ust. 1). W przypadku osoby wykonującej umowę cywilnoprawną wniosek składany jest za pośrednictwem odpowiednio zleceniodawcy lub zamawiającego (ust. 2).

Oznacza to, że wniosek pochodzi od zleceniobiorcy, a płatnik jest jedynie jego "przekazicielem" - w tym przypadku zleceniodawca.

Odpowiednio (ust 4) zleceniodawca lub zamawiający załącza do wniosku:

- 1) oświadczenie potwierdzające:
 - a) niedojście do skutku lub ograniczenie wykonywania umowy cywilnoprawnej z powodu przestoju w prowadzeniu działalności, o którym mowa w art. 15zq ust. 3,
 - b) datę zawarcia i wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy cywilnoprawnej,

c) uzyskanie przez osobę wykonującą umowę cywilnoprawną w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, przychodu nie wyższego niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,

d) otrzymanie oświadczenia od osoby wykonującej umowę cywilnoprawną, że nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu oraz o wysokości uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych;

2) kopię umów cywilnoprawnych.

Jak wynika z regulacji ust. 4 pkt d) ustawy to zleceniobiorca składa oświadczenie o niepodleganiu ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu oraz o wysokości uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych.

W ocenie Sądu data takiego oświadczenia - a więc jednocześnie złożenia wniosku osoby ubiegającej się o świadczenie jest decydująca przy ocenie uprawnienia do świadczenia postojowego. Według tej daty organ rentowy winien badać, czy ubiegający się o świadczenie podlega czy też nie podlega tym ubezpieczeniom oraz jaki był przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym datę sporządzenia wniosku. W tym dniu bowiem ubezpieczony składa oświadczenie o określonej treści, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia. Wniosek składa więc do zleceniodawcy, który następnie przekazuje go do organu rentowego, a więc w istocie wykonuje czynność o charakterze technicznym.

Wskazać należy, że ubezpieczony nie ma żadnego wpływu na to, w jakim terminie wniosek zostanie przekazany do organu rentowego. Obowiązująca zaś w spornym okresie regulacja nie dawała możliwości składania wniosku bezpośrednio przez ubezpieczonego (w myśl ust. 6 art. 15 ustawy mógł być złożony wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w systemie teleinformatycznym, tylko w przypadku odmowy złożenia wniosku przez zleceniodawcę w sposób wskazany w art. 15zs ust. 2, osoba uprawniona, która jest zleceniobiorcą, może złożyć wniosek o świadczenie postojowe do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych), z czym nie mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu.

Przyjmując interpretację organu rentowego, uznać należy, że przekazanie wniosku z opóźnieniem niesłusznie narażałoby ubezpieczonego na kolejne konsekwencje, albowiem w związku z upływem czasu, jego oświadczenie co do braku innego tytułu do ubezpieczenia i o wysokości przychodu uzyskanej w miesiącu poprzednim mogłoby okazać się nieaktualne. Przedstawienie przez płatnika wniosku do organu rentowego z opóźnieniem, nie może wywoływać negatywnych konsekwencji dla rzeczywistego uprawnionego, bo w momencie złożenia wniosku nie ma on wpływu na jego dalszy los.

Nie należy też tracić z pola widzenia iż zgodnie z art. 15zs ust. 7 wnioski o świadczenie postojowe można składać najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii. Ustawodawca wskazując na możliwość złożenia wniosków o przyznanie świadczenia postojowego najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca, w którym został zniesiony stan epidemii, nie uzależnił dotrzymania terminu od istnienia i wykazania przez wnioskodawcę przeszkód uniemożliwiających złożenie takiego wniosku w miesiącu bezpośrednio następującym po miesiącu, w którym spełniał przesłanki do uzyskania tego świadczenia. Nie można przy tym zakładać, że racjonalny prawodawca wprowadza przepis, który pozwala na złożenie wniosku o świadczenie postojowe po odwołaniu stanu epidemii, jednocześnie ustanawiając takie ograniczenia, które nie pozwalają w żadnym stanie faktycznym na uzyskanie świadczenia po złożeniu wniosku w tym czasie. Należy więc odwołać się do interpretacji przepisów zgodnej nie z jej literalnym brzmieniem, a celem w jakim zostały wprowadzone. W założeniu wprowadzenie świadczenia postojowego miało bowiem na celu zminimalizowanie negatywnych skutków ekonomicznych rozprzestrzeniania się

(...)19 występujących między innymi u osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą poprzez rekompensatę utraty przychodów z wykonywanej działalności. Przysługuje ono, gdy w następstwie (...)19 doszło do przestoju, obniżenia przychodów z działalności gospodarczej. /por. wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 września 2020 r. III U 485/20/

Skoro zatem w niniejszym postępowaniu płatnik – zleceniodawca w dniu 28 maja 2020 roku dostarczył do ZUS wniosek o ustalenie prawa do świadczenia postojowego ubezpieczonego, złożony przez niego w dniu 30 kwietnia 2020 roku, to według tej daty należy dokonać oceny przesłanek prawa do świadczenia, w tym wysokości osiąganego przechodu w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, w tym przypadku w marcu 2020 roku.

W konsekwencji, nieuprawniona pozostaje teza zawarta w zaskarżonej decyzji, że we wniosku został wskazany przychód z nieprawidłowego miesiąca, a tym samym, że wnioskodawca pobrał nienależne świadczenie w rozumieniu art. 15 *z*x ust. 2 pkt.3 omawianej ustawy (świadczenie wypłacone w kwocie wyższej niż należna).

Mając na względzie powyższe, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i uznał, że wnioskodawca nie ma obowiązku zwrotu pobranych świadczeń postojowych w kwocie 567,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

J.L.